

9. Українська еміграція у Франції // Український емігрант. Львів, 1929. Ч. 20. С. 3.  
10. Військова справа. Париж, 1927. № 1. С. 5.

Дата надходження рукопису 30.08.2018

**Срібняк Ігор Володимирович**, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри, кафедра всесвітньої історії, Київський університет імені Бориса Грінченка, вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, м. Київ, Україна, 04053  
E-mail: i.sribniak@kubg.edu.ua

УДК: 061.2-053.6(477:4) «2004/2014»  
DOI: 10.15587/2313-8416.2018.146340

## СПІВПРАЦЯ УКРАЇНСЬКИХ МОЛОДІЖНИХ ДЕМОКРАТИЧНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ З ЄВРОПЕЙСЬКИМИ (2004–2014 рр.): АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ

© В. В. Редзюк

*Розглядаються основні напрямки діяльності українських молодіжних демократичних організацій з європейськими (2004–2014 рр.). Основну увагу приділено спільній роботі молодіжних організацій України та ЄС у сфері євроатлантичної інтеграції. Висвітлено діяльність європейських молодіжних організацій в Україні та їхня співпраця з українськими, які входили до їхньої структури. Розкрито переваги та недоліки ліберальних ідей євроінтеграції та наголошено на особливостях входження до ЄС на умовах збереження української національно-культурної ідентичності*

**Ключові слова:** молодіжні організації, євроінтеграція, молодь, глобалізація, ідентичність, Україна, революція, європейський, демократичний, рух

### 1. Вступ

Перемога Помаранчевої революції та формування курсу на євроінтеграцію стимулювало активізацію молодіжних організацій в Україні. Відзначимо, що з цього періоду низка рухів розгорнули роботу стосовно налагодження зв'язків з урядовими та неурядовими організаціями Євросоюзу. Зумовивши зростання нового покоління єврооптимістів, Помаранчева революція розпочала новий етап молодіжної політики в Україні, а також посприяла розвитку молоді.

### 2. Аналіз останніх досліджень

Співпраця українських молодіжних громадських організацій на міжнародному рівні є одним з ключових питань сучасного європейського цивілізаційного вибору. Українські дослідники значну увагу приділяли основним етапам розвитку молодіжного руху в Україні, зазначаючи основні закономірності їхньої активної діяльності [1]. Разом з тим, важливе місце в наукових розробках політологів та істориків займали дослідження впливу європейських молодіжних організацій на розвиток українських [2], участь їх у міжнародному молодіжному русі [3] та головні особливості [4]. Відзначимо, що у цих дослідженнях відображені загальні тенденції міжнародної співпраці молодіжних організацій. У свою чергу відкритими лишають питання стосовно роботи європейських молодіжних організацій в Україні, співробітництво у сфері прискорення євроатлантичної інтеграції та ключові напрямки провідних українських МГО на міжнародному рівні.

### 3. Мета та задачі дослідження

Метою статті є комплексне дослідження особливостей міжнародної співпраці українських

молодіжних громадських організацій демократичного та євроінтеграційного напрямку впродовж 2004–2014 рр.

Для досягнення мети були поставлені наступні задачі:

- 1) розкрити особливості європейських молодіжних організацій, членами яких є молодь України;
- 2) дати оцінку міжнародній діяльності українських молодіжних громадських організацій;
- 3) визначити основні напрями співпраці української та європейської молоді.

### 4. Аналіз співпраці українських та європейських молодіжних організацій упродовж 2004–2014 рр.

Політичні зміни наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. зумовили формування нових моделей взаємодії у міжнародному молодіжному середовищі, які характеризуються утвердженням і домінуванням загальнолюдських цінностей [1]. Ці процеси стали прямим наслідком глобалізації та розвитку інформаційних технологій, що створили умови мережевої співпраці. Зважаючи на це, відбувається прискорення розвитку суспільства в цілому, що, у свою чергу, зумовлює зростання актуальності пошуку діалогу з представниками різних національностей, рас чи віросповідання для блага світової спільноти. Молодіжні комунікації міжнародного рівня сприяють поліпшенню гуманітарної сфери та формують майбутнє підґрунтя для мирного співіснування. Молодь України, яка здебільшого підтримує шлях євроінтеграції, з кінця 1990-х рр. і по теперішній час налагоджує взаємозв'язки з іншими країнами, намагаючись показати свою країну у позитивному світлі.

Характерною особливістю соціокультурних та політичних процесів України упродовж незалежності стала їх змістовна різновекторність, історично зумовлена співіснуванням і водночас запереченням двох альтернативних парадигм – нерадянської (євразійська) і національної (єврофільська). У них сформований комплекс основних світоглядних і ціннісних настанов та переконань, що стали критерієм відношення кожного громадянина до наріжних питань суспільного життя, а саме мови, культури, національності, історії, релігії, ідеології, що у свою чергу формує світогляд та переконання населення [5]. Проте зазначимо, що до національної парадигми відносилися й громадяни з націоналістичними поглядами, на думку яких Україна має розвиватися як національна держава.

Під час президентської кампанії у 2004 р. В. А. Ющенко було вперше запропоновано новий проект інтеграції України в політичні, економічні, військові макроструктури Заходу та дистанціювання від Росії [6]. Звісно розвиток в напрямку Західної цивілізації сприйняла значна частина молоді, незначний відсоток якої на початку 2000-х рр. входив до структур європейських молодіжних формувань.

Від початку 2000-х рр. розпочалися дискусії стосовно подальшого вектору розвитку України. Тенденції поширення проєвропейських поглядів розгорнулися ще у першій половині 2000-х рр., у період, коли суспільство, стомлене авторитарним режимом Л. Д. Кучми, намагалося втілювати основні положення демократії. Враховуючи це, стає очевидним, що значна частина молодого населення, розуміючи перспективу економічного, політичного, культурного розвитку країни, стають прихильниками євроінтеграційного шляху, який поступово нав'язувався серед тодішньої опозиції. Звісно при президентстві Л. Д. Кучми відбувалася збалансована політика співпраці із країнами заходу та сходу, проте очевидних кроків до реалізації євроінтеграційних прагнень не було зроблено. Тим не менш, з ініціативи Національної Ради молодіжних організацій України за підтримки Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту упродовж 2003–2005 рр. організовувалися щорічні міжнародні молодіжні конференції «Роль місце національних рад молодіжних організацій в реалізації молодіжної політики європейських країн», під час яких обговорювалися тенденції залучення молодіжних організацій до формування молодіжної політики та вивчався європейський досвід [7]. Разом з тим проводилися круглі столи, на яких вирішувалося питання стосовно інтеграції української молоді у молодіжний рух Європейського союзу. Так, 24 червня 2006 р. відбувся подібний захід на тему «Участь української молоді в молодіжному європейському русі» у Міністерстві України у справах сім'ї, молоді та спорту, на якому представниками Європейського молодіжного центру та молодіжних громадських організацій обговорено перспективи співпраці української молоді з європейською. Було також запропоновано створити осередок цього міжнародного відомства в Україні, який посприятиме активізації молодіжних рухів і їх залученню до європейських процесів. Тим не менш, упродовж 2006–2009 рр. процес формування Європейського молодіжного

центру в Україні загальмовано, а сам проект не реалізовано [4].

Відзначимо, що на початок 2000 р. за даними Державної служби статистики України 47 громадських організацій мали статус міжнародна чи всеукраїнська, станом на початок 2005 р. – 144, а у 2011 – 237 [8]. Відповідно зростала частка молодіжних рухів, які зорієнтували власну діяльність на розвиток міжнародного співробітництва, зокрема з країнами ЄС.

За даними щорічної доповіді Президенту України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України про становище молоді за 2011 р., щороку українські молодіжні організації спільно з європейськими реалізують близько 50 комплексних програм за різними напрямками: наукові, освітньо-виховні, культурно-просвітницькі, туристичні, спортивні [9]. Співпраця у цих напрямках з європейськими партнерами поглиблювала взаємозв'язки України з ЄС, а також сприяла популяризації євроінтеграційних ідей серед молоді.

Упродовж 2004–2014 рр. у державі функціонував низка європейських організацій, завданням яких полягало у встановленні взаємозв'язків з молоддю України та розповсюдженні цінностей західного суспільства. До них варто віднести Європейський молодіжний парламент, Молодь Європейської народної партії, AIESEC, європейська програма «Молодь в дії» та інші. Найбільш плідна діяльність була розгорнута після Помаранчевої революції, оскільки тоді Україна постала на шлях євроатлантичної інтеграції.

Відзначимо, що частина цих організацій є здебільшого аполітичними, однак, ключовою їхньою метою є об'єднання молоді у світі, формування нових зв'язків, що зумовлюватиме поліпшення міжнародних відносин та врегулювання конфліктних ситуацій. Зокрема, AIESEC – потужна міжнародна молодіжна організація – об'єднує навколо себе молодих фахівців та студентів з 124 країн світу та більш ніж 2400 університетів. Організація формує молодіжний кадровий резерв, який отримує навички проектного менеджменту, роботи у команді, має змогу стати керівником чи спікером у національних та міжнародних конференціях, отримуючи досвід під час роботи над різними проектами. В Україні ця організація представлена у 22 містах [3]. Фактично вона надає можливість перспективній і талановитій молоді працювати на міжнародному рівні. З іншої сторони це також поглиблює міжнародні відносини між країнами-членами цієї організації, що безумовно сприяє глобалізаційним процесам. Так, завдяки Міжнародній програмі соціальних стажувань GlobalCitizen та Міжнародній програмі професійних стажувань GlobalTalent, українська молодь має змогу відвідувати низку країн світу, а саме Польщу, Сербію, Китай, Бразилію, Болгарію, Шрі-Ланку. У 2014 р. представництво організації продовжувало реалізацію соціально-освітнього проекту для учнів шкіл «Світ без кордонів», який надавав можливість школярам проходити спеціальні інтерактивні тренінги англійською мовою [10].

З однієї сторони, такі програми поглиблюють міждержавні зв'язки, що безумовно сприятиме інтеграції України у світове співтовариство, у тому числі

європейське, з іншої – впливає на самоідентифікацію українців, що змушує низку інших молодіжних організацій, здебільшого правих, задумуватися над збереженням історико-культурних та національних традицій. Тим не менш, частина правих сил, у тому числі Молодіжний націоналістичний конгрес, Молодий народний рух та інші, підтримували прагнення до євроатлантичної інтеграції, вважаючи це гарантією безпеки від Росії.

Особливо активну діяльність розгорнув Європейський молодіжний парламент, завданням якого є координація та розробка молодіжної політики у країнах Європи. Створена в Україні у 2002 р., організація поставила за завдання сприяти європейській інтеграції, розбудувати громадське суспільство, встановлювати зв'язки з іншими європейськими молодіжними рухами та сформувати позитивний імідж держави [11]. Упродовж 2004–2010 рр. квота українських делегатів на міжнародних сесіях зросла від 4 до 8–9 делегатів [12]. Члени організації переконані, що співпраця на всеєвропейському рівні дозволить прискорити євроінтеграційні процеси, шляхом формування молодіжної політики, проведення конференцій, семінарів та з'їздів серед молоді. Першу міжнародну сесію в Україні було проведено ще у 2006 р., завдяки якій українська молодь здобула принципово новий міжнародний досвід. У 2010 р. у Львові відбувся ще один такий захід, на якому розглядалися головні світові проблеми, серед яких свобода ЗМІ, торгівля людьми, дискримінація за національними та расовими ознаками, гуманітарні кризи та економічні питання, зокрема доцільність реформи «Базель-3» [12]. Українська молодь з середини 2000-х рр. активно бере участь у міжнародних сесіях Європейського молодіжного парламенту за кордоном.

Ще одним напрямом міжнародної діяльності цієї організації є проведення молодіжних самітів NGO G20. У Києві 25–26 травня 2013 р. з ініціативи Європейського молодіжного парламенту було організовано Третій Саміт NGO G20, метою якого було налагодження та посилення співпраці між молодіжними організаціями України, шляхом організації спільних проектів за п'ятьма обраними напрямками: підвищення культурного рівня України, молодіжне підприємство та співпраця з бізнесом, розвиток громадського руху, розвиток освіти і науки, євроінтеграція та Україна на міжнародній арені. Проведення такого масштабного заходу, бюджет якого складав всього лише 16 358 грн., передбачало насичену програму та розробку низки проектів [13]. Таким чином, українська молодь ставала ініціатором вирішення ключових проблем України, шляхом залучення європейського досвіду. Відзначимо, що всі рішення, розроблені проекти, рекомендації, прийняті на міжнародних сесіях, самітах організації подаються до Європейського парламенту, де вони розглядаються та впроваджуються у життя [12].

Таким чином, здійснюється підготовка нового покоління європейської політичної еліти, яка здатна мислити, керуючись основними демократичними принципами і цінностями та прийде на зміну старим політичним діячам.

Серед консервативних європейських організацій, які мають у своїй структурі молодіжне крило, варто відзначити Європейську народну партію – організація, яка об'єднала на європейському рівні всі національні партії [14]. Відзначимо, що до структури Молодь європейської народної партії (YEPP) увійшли й українські організації, зокрема Демократичний альянс, Молодий рух, Батьківщина молода. Молодий рух, який входив до право-центричної організації Народний рух України, підтримував євроатлантичну інтеграцію держави та проводив низку заходів, серед яких відзначимо активну участь у Помаранчевій революції та Революції гідності, таборування «Говерла 2008. Україна крокує до НАТО» та інші [15].

Молодь європейської народної партії на початку другого десятиліття XXI ст. підтримувала молодих громадських та політичних лідерів, вважаючи, що вони здатні рухати Україну до ЄС та підняти економічний, політичний, національно-культурний та соціальний рівні розвитку. У 2011 р. молоді політики від Європейської народної партії провели у Києві конференцію «Демократичні процеси в Україні 1991–2011. Результати 20 років». Ініціаторами заходу виступили члени організацій Батьківщина молода та Демократичний альянс за підтримки фонду Конрада Аденауера [16]. Відзначимо, що учасники конференцій наголошували на нестачі європейського мислення під час вирішення окремих питань українською політичною елітою. Натомість молодь України є «проевропейською», здатна конструктивно мислити та відкрита до діалогу. Тим не менш, як відзначав керівник представництва Фонду Конрада Аденауера в Україні Ніко Ланге, стара номенклатура не допускає українську молодь до відповідальних посад, захищаючи себе від нового погляду на розвиток України [17]. У своєму блозі член Молоді європейської народної партії Франк Вайзер зазначав, що для підписання угоди про Асоціацію з ЄС, Україна, перш за все, має стати на шлях демократії. Корупція, переслідування громадських та політичних діячів, незаконні суди над ними є перешкодою для утвердження європейських цінностей [18].

Програма «Молодь в дії», яка стала головним інструментом молодіжної політики, реалізовувалася у Європі з початку 2000-х рр. Її впровадження відбувалося поетапно: перший етап – 2000–2006 рр., другий етап – 2007–2013 рр. і третій етап, який триває по теперішній час [9]. Активна участь української молоді відбулася під час другого етапу – у період активізації євроінтеграційних прагнень українського суспільства. З метою залучення молоді у розбудову європейської спільноти, Єврокомісія упродовж 2007–2013 рр. впроваджувала програму «Молодь в дії». Вона спрямована на формування активної позиції європейських громадян, вихованні солідарності, толерантності молоді, що сприяє мобільності всередині та поза межами ЄС, розвитку неформального навчання та міжкультурного діалогу та стимулює їх активізацію [19]. Україна, в рамках східного партнерства, також стала учасником цієї програми. Зокрема, за підтримки ЄС українська молодь мала змогу проявити себе у діяльності європейських волонтерських служб,

під час тренінгів, мережевого співробітництва чи міждержавному обміну. Завдяки ініціативі «Молодіжне вікно Східного партнерства», сформованій у 2012 р. молодь України отримала змогу подавати заявки на гранти для реалізації проектів пов'язаних з волонтерством, організацією міжнародних молодіжних обмінів чи тренінгів [20]. Програма спрямовувалася на виховання у молоді почуття поваги до інших національностей та культур. Так, зі сторони молоді Грузії та Великобританії організовано молодіжний проект під назвою «Європа зустрічає землю Медеї – Молодіжний обмін проти стереотипів та ксенофобії для сприяння міжкультурному розумінню». У проекті взяли участь молодь з Грузії, України, Великобританії, Росії, Естонії і Німеччини, під час якого були обговорені витоки та наслідки ксенофобії на основі грецької міфології про Медею [19]. У 2014 р., незважаючи на завершення терміну впровадження основних положень 31 грудня 2013 р., програма «Молодь в дії» активно розгорнула свою діяльність. Значна частина українських молодіжних організацій долучалася до співробітництва у рамках зазначеного проекту. Зазначимо, що 2 364 особи взяли участь у мобільних проектах програми, а 264 – у проектах для молоді і осіб, які приймають рішення у цьому напрямку [10].

Відзначимо, що низка всеукраїнських молодіжних організацій здійснювала співпрацю на міжнародному рівні та входила до структур європейських політичних і громадських рухів. Особливо варто відзначити Молодий рух, Демократичний альянс, Український молодіжний фонд, Всеукраїнську асоціацію молодіжного співробітництва «Альтернатива-В», Ліберальну молодіжну організацію «Європейська молодь України» та ін. Згідно з даними за 2011 р. всеукраїнські молодіжні організації були членами 21 міжнародної молодіжної організації, 15 з яких входять до Європейського молодіжного форуму [9]. Ці дані свідчать про значні переваги європейського шляху розвитку, який побудований на партнерських відносинах, взаємодопомозі та взаємодопомозі та безпеки європейського вектору.

Молодий рух, який входив до структури Народного руху України, активно підтримував інтеграцію України до євроатлантичного простору. Відзначимо, що організація у 1999 р. увійшла до складу Демократичної спільноти молоді Європи, а у 2005 р. – до структури Європейської народної партії, що у свою чергу засвідчувало її міжнародну діяльність. Відзначимо, що попри ідеї інтеграції українського суспільства до європейського простору, Молодий рух, як частина правоцентристської політичної сили, займав позицію традиційного розвитку мовно-культурної спадщини в Україні та її збереження попри виклики глобалізації. Члени організації активно брали участь у міжнародних заходах під егідою Молоді європейської народної партії та Демократичної молодіжної співдружності Європи (ДЕМУС), повноправними членами якої вони є. Перед початком Революції гідності, молодорухівці приєдналися до з'їзду «Місія в Україну», з ініційованого членами УЄРР, який відбувся напередодні Саміту Східного партнерства з 17 по 20 жовтня 2013 р. Під час заходу були обговорені ключові проблеми євроінтеграції

України, зокрема переваги та ризики від підписання «Угоди про Асоціацію з ЄС». Також було ухвалено резолюцію стосовно демократичних процесів в Україні, прийняту молодіжними організаціями Європи у Бухаресті 5 жовтня 2013 р. [21]. Крім того, Молодий рух став активним учасником європейської програми «Молодь в дії». З 25 жовтня по 3 листопада 2013 р. відбувся навчальний візит молодих лідерів з України, Польщі, Румунії, Грузії, Болгарії та Молдови. Головною метою заходу стало об'єднання молоді європейських країн та налагодження співпраці між ними [22].

Ще однією потужною молодіжною організацією не лише всеукраїнського, але й загальноєвропейського масштабу став Демократичний альянс, який, як і Молодий рух, увійшов до УЄРР та ДЕМУС. Починаючи з 1998 р. організація активно впроваджувала демократичні, традиційно-християнські цінності не лише в Україні, але й на теренах Європи, а також брала участь у керівництві Молоді європейської народної партії. Так, у 2004 р. Галина Фоменченко стала Віце-президентом цієї організації, де представляла інтереси української молоді [23]. З ініціативи Демократичного альянсу було реалізовано низку міжнародних проектів, які сприяли встановленню партнерських відносин з іншими європейськими молодіжними організаціями [2]. До ініціатив Демократичного альянсу долучалися й інші українські члени-організації Молоді європейської народної партії, зокрема Молодий рух та Батьківщина молода.

З ініціативи Національної ради молодіжних організацій України, Українського національного комітету молодіжних організацій, Асоціації молодіжних організацій України «Спектр» у 2005 р. було сформовано Український молодіжний форум (УМФ), який протягом довгого періоду часу був єдиним національним представницьким органом в Україні. У 2008 р. під час позачергової сесії генеральної асамблеї Європейського молодіжного форуму (ЄМФ) в Барселоні, організації було надано статус кандидата, що надало можливість отримати статус повноправного члена через два роки. Вступ УМФ до ЄМФ надав перспективні можливості використовувати європейський інформаційний ресурс та вирішувати низку проблем на глобальному рівні [24]. Проте через внутрішні суперечності, які набули характеру скандалу під час виборів керівництва організації восени 2014 р. представникам УМФ було відмовлено в участі Генеральної Асамблеї Форуму, а європейські партнери розпочали розслідування стосовно цього інциденту [9]. Тим не менш, УМФ варто вважати однією з перших потужних молодіжних рухів, яка об'єднала низку молодіжних громадських організацій України та розгорнула діяльність на європейському рівні.

Розвиток волонтерських рухів у Європі поглиблює співпрацю між молоддю різних країн та зумовлює вирішення низки гуманітарних питань. Враховуючи це, українська молодь активно долучається і по теперішній час до волонтерських ініціатив ЄС. Однією з найбільш потужних молодіжних організацій України, яка увійшла до Альянсу європейських волонтерських організацій та Координаційного комітету міжнародного волонтерського руху стала «Альтернатива-В» [9]. Вона була ство-

рена ще у 1992 р., з метою сприяння співпраці між молодіжними організаціями та формування у нового покоління громадянської позиції, шляхом залучення їх до програм у галузях освіти, культури, спорту, екології, захисту історичної спадщини та в соціальній сфері [25]. Її члени реалізують низку локальних та глобальних довгострокових проєктів, пов'язаних з охороною навколишнього середовища чи з вирішенням певних соціальних проблем. Зокрема, відбувається обмін волонтерами між різними країнами, де молодь виконує різну роботу та здобуває досвід у сфері міжкультурної взаємодії [26]. Таким чином, волонтерська діяльність поглиблює взаємозв'язки молоді з різних країн, що безумовно сприяє налагодженню діалогу на високому рівні.

Популяризація ліберальних рухів у світі зумовила й активізацію молодих лібералів в Україні. У 2007 р. було створено ліберальну молодіжну організацію «Європейська молодь України», яка упродовж 2007–2014 рр. реалізувала десятки заходів [9]. Серед них варто відзначити активну участь у проведенні «Днів Європи в Україні» та «Європейський парад» – завданням якого є популяризація ідеї євроінтеграції України [27]. Відзначимо, що у структурі організації сформовано Секретаріат з міжнародних відносин, який відповідав за налагодження зв'язків з молодіжними формуваннями інших країн, шляхом інформування про діяльність та сумісної співпраці [28]. У 2014 р. керівництво розпочало реорганізацію з метою набуття повноправного членства в об'єднанні молодих лібералів Європи [9].

У програмних документах «Європейської молоді України» зазначається, що ключовим пріоритетом зовнішньої політики має стати євроатлантична інтеграція. Згідно зі статутом, головною метою організації є «об'єднання громадян для задоволення та захисту своїх соціальних, економічних, творчих та інших спільних інтересів на засадах європейської демократії і лібералізму» [29]. Відповідно у маніфесті II з'їзду «Європейської молоді України», від 24 листопада 2007 р., зазначається, що Україна – європейська держава, а отже необхідно реформувати та узгодити всі сфери життя згідно з європейським стандартами. Разом з тим, організація переконує, що «Європа – неможлива без повноцінної участі України» [30]. Таким чином, члени організації мали на меті розбудувати Україну на основах європейських цінностей та мультикультуризму, з метою соціального та економічного забезпечення всіх громадян. З іншої сторони, ліберальні ідеї, сформовані на основі не лише економічного розвитку, але й соціальної та культурної рівності зумовлюють витіснення традицій, як одного з унікальних елементів української нації. Це, у свою чергу, негативно відбиватиметься на збереженні ідентичності українців.

Відтак, низка інших молодіжних організацій правого спрямування вважають, що інтеграція до ЄС та НАТО, яка здійснюється в умовах глобалізації, не повинна нашкодити корінним інтересам нації.

Революція гідності, яка дала поштовх для розвитку демократичних процесів і поступової інтеграції України у Європейський простір, не змогла остаточно викоринити ключові проблеми суспільства,

серед яких є корупція. Втім, враховуючи активізацію українців у боротьбі з російською агресією та протистояння утвердженню старої системи, варто припустити, що повернення до диктатури ймовірно лише після перемоги російських ціннісних орієнтирів, що можливо лише після ослаблення молодіжних рухів. Таким чином, всі європейські молодіжні організації, які здійснювали свою діяльність на території України наголошували на необхідності розвитку нової генерації молодих політиків, як кадрового резерву старій еліті, яка зможе зламати стару парадигму, побудовану на корупції, залученні адміністрації та цензурі.

## 5. Результати досліджень

У результаті дослідження було виявлено основні тенденції співпраці українських молодіжних організацій та європейських упродовж 2004–2014 рр. Комплексний аналіз проблеми дозволив визначити їхню мету основні напрями, особливості спільної діяльності. Встановлено значення такої співпраці не лише для розвитку молодіжного руху в Україні, але й для інтеграції України в ЄС та НАТО.

Таким чином, результати цього дослідження дозволяють нам розкрити не лише особливості історичного розвитку молодіжних організацій в Україні, але й їхню міжнародну діяльність та перспективи майбутнього розвитку всієї країни.

## 6. Висновки

1) Європейські молодіжні організації були у більшій мірі ліберальними та займалися вирішенням низки проблем, пов'язаних з нерівністю у суспільстві чи боротьбою проти дискримінації та формування активної позиції громадян країн ЄС.

2) Українські молодіжні організації, зокрема Молодий рух, Демократичний альянс, Європейська молодь України та ін., розгорнули діяльність спрямовану з однієї сторони на поглиблення зв'язків з європейськими партнерами, з іншої – для поширення ідеї євроінтеграції в суспільстві. Ще в першій половині 2000-х рр. українська молодь співпрацює з європейською вирішуючи не лише регіональні питання, але й глобальні. Активізація молодіжних організацій України, зумовлена Помаранчевою революцією та зміни вектору на євроатлантичну інтеграцію, лише поглибила міжнародну співпрацю молоді.

3) Євроінтеграційні прагнення української молоді фактично зумовили основні напрями співпраці з молодіжними структурами ЄС, зокрема: соціальне забезпечення молоді, боротьба проти дискримінації та нетерпимості, виховання молоді, освітня підтримка та формування відповідальності. Європейські організації намагалися поширювати цінності європейського суспільства серед української молоді, що безумовно стало б каталізатором інтеграції України до Європейського союзу.

Отже, діяльність українських молодіжних організацій на європейському рівні не лише поглиблювала співпрацю та встановлювала взаємозв'язки, але й поширювала ідеї перспективи євроатлантичної інтеграції та формувала позитивний імідж у зарубіжних партне-

рів. Упродовж 2004–2014 рр. відбулося формування підґрунтя для втілення європейських цінностей, які прискорять розвиток України (за умови, якщо українські традиційні цінності не буде знищено).

#### Література

1. Буш К. А. Молодіжний рух у сучасній Україні // Міжнародний науковий форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент. 2015. № 19-20. С. 84–91.
2. Гостева Т. О. Місце молодіжних організацій Європейської народної партії в європейському молодіжному русі та їх вплив на молодіжний рух в Україні // Наукові записки НаУКМА: Політичні науки. 2012. Т. 134. С. 44–48.
3. Мокрій О.-М. Молодіжні громадські організації та їх міжнародне співробітництво. 2014. URL: <http://dspace.tne.u.edu.ua/bitstream/316497/17307/1/208-211.pdf>
4. Бородин С., Літвінова Н. Діяльність Європейських молодіжних центрів у контексті підтримки Радою Європи неурядових організацій. 2010. URL: [http://www.dbuapa.dp.ua/vidavnictvo/2010/2010\\_03\(6\)/10beieno.pdf](http://www.dbuapa.dp.ua/vidavnictvo/2010/2010_03(6)/10beieno.pdf)
5. Державне політичне правління і національна єдність: аналітична доповідь / ред. Майборода О. М. Київ: ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2017. 248 с.
6. Калакура Я. С., Рафальський О. О., Юрій М. Ю. Ментальний вимір української цивілізації. Київ: Генеза, 2017. 560 с.
7. Половинець А. М. Молодіжні громадські організації: критерії класифікації. URL: <http://academy.gov.ua/ej/ej12/txts/10pamokk.pdf>
8. Корпач Н. І. Теорія і практика соціально-педагогічної діяльності дитячих та молодіжних організацій: навч.-метод. пос. Луцьк : Вежа-Друк, 2015. 188 с.
9. Участь молоді в суспільному житті: досвід, можливості, бар'єри : щорічна доповідь Президенту України, Верховній Раді України, кабінету Міністрів України про становище молоді в Україні (за підсумками 2011 року). Київ: Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Державна служба молоді та спорту України, 2012. 222 с.
10. Національно-патріотичне виховання – державний пріоритет національної безпеки. Щорічна доповідь Президенту України, Верховній Раді України про становище молоді в Україні (за підсумками 2014 року) / Жданов І. О. та ін. Київ, 2015. 200 с.
11. Європейський молодіжний парламент. URL: <http://eur-ua.org/ua/>
12. Простір для неформальної освіти. Аудиторія. Львів, 2010. Ч. 34 (2714). С. 10–11.
13. Європейський молодіжний парламент – Україна. Річний звіт 2013. URL: <http://www.eyp-ua.org/images/AR2013UKR.pdf>
14. Європейська народна партія. URL: <http://www.dw.com/uk/>
15. Молодий народний рух. URL: <http://www.mnr.in.ua/>
16. До Києва приїхали представники молодіжної організації Європейської народної партії з 30 країн. URL: <http://www.kas.de/ukraine/ukr/publications/28719/>
17. У Європі побачили, що номенклатура в Україні ставить молодим палки в колеса. URL: <http://www.dw.com/uk>
18. Frank Visser Ukraine and the Eastern Partnership. URL: <http://youthpep.eu/blog/ukraine-and-eastern-partnership>
19. Youth in action. Programme guide. URL: <http://yia.org.ua/uploads/files/default/guide13-en.pdf>
20. Програма молоді в дії. URL: [http://www.lecos.org/files/proekty/Rozdatki\\_YIA\\_2012.pdf](http://www.lecos.org/files/proekty/Rozdatki_YIA_2012.pdf)
21. Молодорухівці зустрілися з делегатами YEPP. URL: <https://youngrukh-org.webnode.com.ua/news/molodorukh%D1%96vts%D1%96-zustr%D1%96-lisya-z-delegatami-yepp/>
22. Молодий рух взяв участь у навчальному візиті в Румунії. URL: <https://youngrukh-org.webnode.com.ua/news/molodij-ruk-h-vzyav-uchast-u-navchalnomu-v%D1%96zit%D1%96-v-rumun%D1%96i/>
23. Європейська молодь підтримала розвиток ядерної енергетики в Європі, прийнявши відповідну резолюцію на першому у 2007 році семінарі Молоді європейської народної партії. URL: [https://dem-alliance.org/districts/kiyiv-ta-kiyivska-oblast/district\\_news/evropeyska-molod-pidtrimala-rozvitok](https://dem-alliance.org/districts/kiyiv-ta-kiyivska-oblast/district_news/evropeyska-molod-pidtrimala-rozvitok)
24. Український молодіжний форум у статусі кандидата увійшов до Європейського молодіжного форуму. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/622069-ukrainskiy-molodniy-forum-u-statusi-kandidata-uvyishov-do-evropeyskogo-molodnogo-forumu-692159.html>
25. Всеукраїнська організація міжнародного співробітництва «Альтернатива-В». URL: [http://www.diat.edu.ua/Mezhdunarodnoe\\_sotrudnichestvo/Sotrudnichestvo\\_s\\_mezhdunarodnymi\\_organizaciyami/Vseukrainskaya\\_associaciya\\_molodezhnogo\\_sotrudnichestva\\_Alternativa-V\\_](http://www.diat.edu.ua/Mezhdunarodnoe_sotrudnichestvo/Sotrudnichestvo_s_mezhdunarodnymi_organizaciyami/Vseukrainskaya_associaciya_molodezhnogo_sotrudnichestva_Alternativa-V_)
26. Довгострокові програми Альтернативи-В. URL: <http://www.alternative-v.com.ua/dovgostrokovi-programy/>
27. Євромолодь – Європарад і Дні Європи в Україні». URL: [http://politiko.ua/groups/talk\\_topic?id=1700](http://politiko.ua/groups/talk_topic?id=1700)
28. Міжнародний секретаріат ліберальної молодіжної організації «Європейська молодь України». URL: <http://www.euroyouth.org.ua/content.php?level2=20&level1=1>
29. Статут Всеукраїнської молодіжної громадської організації Об'єднання «Європейська молодь України». URL: <http://www.euroyouth.org.ua/content.php?level2=24&level1=8>
30. Маніфест Всеукраїнської молодіжної громадської організації Об'єднання «Європейська молодь України». URL: <http://www.euroyouth.org.ua/content.php?level2=25&level1=8>

*Рекомендовано до публікації д-р істор. наук Коцур Віктор Петрович  
Дата надходження рукопису 28.08.2018*

**Редзюк Вячеслав Володимирович**, викладач, кафедра політології, Державний вищий навчальний заклад «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Григорія Сковороди», вул. Сухомлинського, 30, м. Переяслав-Хмельницький, Київська обл., 08401  
E-mail: redziuk@ukr.net